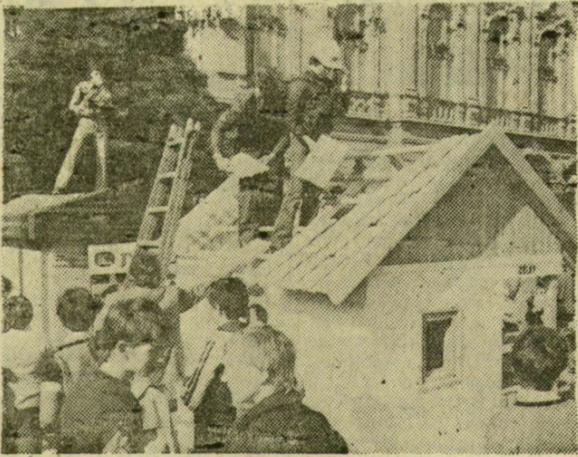

Pályaválasztási utca

Tűzoltó leszek, katona...

Kezdetben tűzoltó szerettem volna lenni, ahogyan József Attila is. Később mozonyvezető. Ma már tudom, hogy igazából egyik pályára sem volnék alkalmas. De csak most tudom. Amikor pályát kellett választanom, nem mérlegeltem saját lehetőségeimet. Szüleim és tanáraink segítettek abban, hogy megtaláljam a helyem.

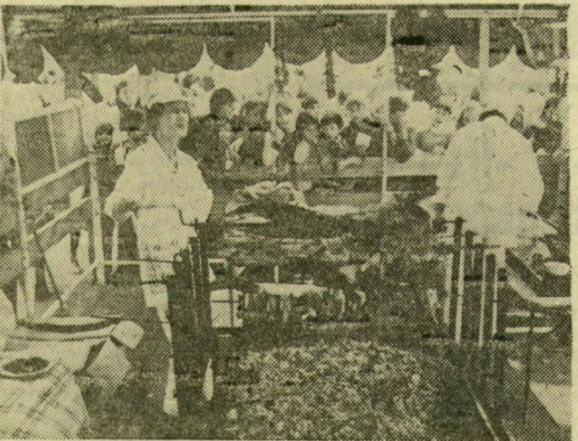
Talán ezért is, és talán mert mindez eszembe jutott, figyeltem a pályájakat most kereső fiúkat és lányokat Hódmezővásárhelyen, a pályaválasztási utca pavilonjainak környékén. *Mit választanak? Miért? Fel tudják-e mérni, hogy döntésük kihatással lehet egész életükre?*

A DÉLÉP a pályaválasztási utcán

Két óra igazából kevés idő ahhoz, hogy az ember véleményét alkothasson. En sem vállalkozom erre. Impreszióim vannak csupán.

Tíz óra előtt néhány perccel Bódi György, a KISZ Csongrád megyei bizottságának első titkára arról beszélt, hogy a részvevő vállalatok kitétek magukért. Fölvonultatták mindazt, amiből a gyerekek megérthetik, szükség van rájuk, s azt is, miért. Bódi György nem véletlenül volt elégedett. Abban ugyanis, hogy ez a rendezvény létrejött, döntő szerepe volt a KISZ megyei bizottságának.

Sül a flekken, inyesiklandozó az illat

A kislány orvos szeretne lenni. Ha orvos nem lehet, akkor pedagógus. A szülei természetesen a köznevelés területén kezdenek vele, egyszerűen gyanakodni is kezdem.

— Miért akarsz orvos lenni? — kérdeztem.

— Mert gyógyítani jó — mondta.

— És tanár?

— Mert tanítani is jó, és nagyon szeretem azt a tanárnőt, aki magyar irodalomra tanít.

— Azon nem gondolkodtál még, hogy édesapád hasznos munkát végez?

— O traktoros.

— Eppen azért.

— O azért dolgozik, hogy legyen az asztalunkon kenyér.

— Nagyon szépen mondtad. Érted is, amit mondtál?

A kislány elgondolkodott. Lehetségesnek tartom, hogy a maga módján megértette, hogy vannak divatszakkok, hogy van presztízs, és talán megértette azt is, hogy minden emberi munka tulajdonképpen hasznos, mért szükség.

Az egyik fiú erdész akar lenni, a másik mérleglakatos. Az erdészjelölt Szegeden él, a közsungel Kéllős közepében, a mérleglakatos szakma jövődöbeli és bizonyára jeles művelője Hódmezővásárhelyen.

Először az erdészjelöltet faggattam.

— Tetszik tudni — mondta — én úgy gondolom, hogy nem volna jó egy irodában ülni. Szeretem a természetet és az állatokat. Tíz madaram van otthon.

— A te madaraid nem élnek szabadon...

— Nem is élhetnének szabadon, bácsi kérem. Zebra-pintyék, trópusi madarak. Ne tessék azt hinni, hogy nem tudom: a madarak repülni szeretnek.

Bölcs kisfiú, gondoltam. Aztán meg azt gondoltam, hogy vannak kisfiúk, akikből biztos, hogy nagyon rendes emberek lesznek. Hogy miért? Megkérdeztem azt a 12 éves hódmezővásárhelyi srácot, a mérleglakatos szeretne lenni. *miért ezt a szakmát választja?*

— Szeretem a számszámokat és szeretem mérni.

— Mért? Mit?

— Mindent.

— Azt például megmérted-e magadban, hogy evvel a szakmával mennyit lehet keresni? Mert az sem közböcs dolog.

A srác fölemelte a fejét, és csodálkozva nézett rám.

— Szerintem nem az a legfontosabb, bácsi kérem! Nem szoltam, végül is mit mondhattam volna neki. Igazságot mondtok ki. Azért drukkolok, hogy az igazság kimondásának ezt a képességét meg is ize magában.

Találkoztam a pályaválasztási utcában a szakközgázdszálal. Eléjeleltnek látszott. Arról beszélt, hogy ilyen rendezvényekre van szükség ahhoz, hogy országunk szakmasztruktúrája jobb legyen a mainál. A DÉLÉP pavilonja előtt álltunk. Gyerekek voltak ott, koszoruban. Az egyik azt mondta: állványozó szeretnék lenni; egy másik pedig azt, hogy ács.

— Az ács és állványozó — úgy mondják, és így igaz — hiányszakma!

Inyesiklandó illatok szálltak. Parázon sült a flekken, nyárson a rablólhús.

Népfrentválasztások

„Kicsi, de lelkes csapat”

A helyben lakók szerint jó három és félezen élnek Ságváritelepen, mégis mindössze nyegenen jöttek el a pénteki népfrentbizottsági választást hirdető felhívásra. A csekély érdeklődés azonban korántsem jelentette az érdektelenséget — legalábbis az ott levőket. Az egyik résztvevő szerint „kicsi, de lelkes csapat” indulatokról sem mentes hozzászólásaival olyan élénk hangulatot teremtett, amely eseményszámba megy a hasonló rendezvényeken, amely egyébként a késő esti órákban ért csak véget.

Mint ilyenkor szokásos, *Itévi munkájáról* beszámolt a körzeti bizottság, s mint ilyenkor szokásos, megbiztatásának lejártaival le is mondott. Am az már sokkal kevésbé „menetrendszerű”, hogy elismerték ugyan a település fejlődéséért, kisebb-nagyobb gondjainak

megoldásáért végzett munkájukat, s a tényszerűen is felsorolható eredményeket a talajvíz-elvezetés megszerzésétől a kommunális ellátás fejlesztésén át a leg-sikerültebb — zsúfolt házasság — politikai rendezvényekig meg is említették, mégsem akadt senki, aki megköszönte volna a közbsség nevében az öt éven át végzett munkát.

Feszültség vibrált a levegőben, melyet egy tisztségviselői szavai szerint személyi ellentét, de az a „negatív eredmény” is jelzett, hogy — mint az elején említettük — a máskor százon fölüli létszámmal sikerült rendezvények helyén csak nyegenyenyek ültek. S ha egy jó hangú (később az elnöki asztaltól meglehetősen fölényes ríposztal elcsendesített) hozzászóló nem utal rá, homályban marad az

A munkapadtól a vezérigazgatóig

A Ds magyarorszag vitaforum

A vezetés kulcsszerepe

A vállalati belső mechanizmus tartálékairól, problémáiról indított vita, a vitaindító cikksorozat a hozzászólások többségével együtt, népgazdaságunk egyik leglényegesebb problématerületeit vizsgálja, elemzi. A helyzetelemzés és problémafeltárás, mely a vállalati kapuban kezdődik és a jelenségek felsorakoztatásával, elemzésével kívánja megtalálni a jobbítás útját, rendkívül értékes információkat és megállapításokat tartalmaz már eddig is.

Mint gyakorló gazdasági vezető, nagy érdeklődéssel olvastam az eddigi cikkeket, és fokozatosan érlelődött az az elhatározás, hogy a naponta munkánk során felmerülő kérdésekkel összhangban, a terjedelem korlátait figyelembe véve egy bizonyos aspektusból kifejtem véleményemet.

Egyetértek a vitaindítóval és a hozzászólások jelentős részének azon közvetlen vagy közvetett megállapításával, miszerint a vállalatok döntő többségének belső irányítási rendszere *finoman fogalmazva igen nagy tartalékokkal rendelkezik, durvábban fogalmazva igen alacsony, nem megfelelő színvonalú.* Nagyon lényegesnek tartom azonban a döntő többség kitétele mellett kiemelni azt, hogy *jó néhány országosan ismert vállalata van népgazdaságunknak, melynél ez nem érvényes, mely vállalatoknál a komplex irányítási folyamat igen magas színvonalú.* A vállalatok belső problémáinak további igen nagy jelentőségű és területű okfeltárása, elemzése feltétlenül a megoldáshoz vezető út meghatározásának nélkülözhetetlen feladata ma, és az lesz mindaddig, amíg a helyzet általánosan, lényegesen nem javul.

Meggyőződéssel vallom, hogy a problémát létrehozó leglényegesebb ok a népgazdasági szinten értelmezett komplex vezetői munka hiányos elvégzése. A vezetői funkciók közül is szükségesnek tartom kiemelni az ellenőrzés szerepét, közreműködését. Csak a következetesen, a követő intézkedéseivel együtt megvalósított ilyen funkció tudja biztosítani azt, hogy a

vezetett rendszer közel az optimumhoz működjön, és céljait tudatosan elérje.

A vezetés és ezen belül az ellenőrzési funkció kulcsszerepének bizonyítására óriási példátart lehetne összeállítani. Ez azonban csak bizonyítás lenne, és nem juttatna, közelebb a megoldáshoz. Egy-egy példát azonban felidézek. A korábban kivételként kiemelt gazdálkodási egységek országosan a vezetés színvonaláról ismertek. Igaz, sokszor vitatottak, de tény, és ezt senki nem kérdőjelezi, hogy határozott, magas színvonalú, az ellenőrzést is magas szinten alkalmazó vezetéssel rendelkeznek. Az ellenőrző funkcióval kapcsolatos állításom bizonyításul két jelenséget említenék: A felügyeleti ellenőrzések lojális bonyolítása; a vállalati, gyári belső ellenőrzések igen alacsony színvonalú és egyoldalú értelmezése.

Az ellenőrző funkcióval kapcsolatban olyan tapasztalatok vannak, mintha hazánkban az utóbbi időben szívesen összetévesztenék nagyon sokan a bizalmatlansággal. Pedig a helyes szervezett és megvalósított ellenőrzés soha nem ember ellen, hanem hiba, vesztegforrás felszámolására irányul. S nem is véletlenül legfontosabb funkciója a vezetésnek az ellenőrzés. Az ellenőrző funkció országos végrehajtásának problémáitárára egyetlen jellemző példa. Pártunk Központi Bizottsága 1971-ben határozott a vállalati munka, és üzemszervezés korszerűsítéséről. A vállalatok jelentős többsége nem megfelelően, vagy egyáltalán nem hajtott végre, viszont formá-

lisan nagyon szép tervek és kiértékelések készültek.

Különösen érzékeny területe az ellenőrző funkció működtetésének az ellenőrzés megállapításaira épülő követő intézkedések megvalósítása. A követő intézkedés lehet dicséret — erre is szükség van —, de lehet számonkérő is. Ebből az aspektusból a vállalati belső mechanizmusok tartálékai, a belső okok elsődlegességének elismerése mellett a külső közreműködések is felismerhetők. A belső tartálékok feltárása tehát a környezetétől — felső és oldalsó — és a vállalatoktól is egyaránt az eddigiektől lényegesen eltérő, sok nari munkával járó vezetői szervezési és ellenőrzési munkát igényel.

Rendkívül nagy jelentősége van a jövőben a vezetői kiválasztásnak és -képzésnek. A végeredmény az kellene legyen, hogy minden vezetői helyre csak már előre, alkalmassága szempontjából kiválasztott és már kiképzett, rátermett vezetőket nevezünk ki. Ennek megvalósítása mellett szükséges, hogy a teljes népgazdasági rendszer ellenőrzési feladattal megbízott, vagy rendelkező szervei ellenőrzési feladataikat — bár népszerűtlene — elvégezzék. Ha ezek megvalósítása útján elindulunk fokozatosan várható, hogy meglevő hiányosságainkat felismerjük és felszámoljuk: hogy vállalati rendszereink egyre nagyobb hányada dolgozik az optimálshoz közeli erőforrás-felhasználással, a helyesen felismert népgazdasági célok megvalósításáért.

Tomács József MKM Szegedi Kábelgyár igazgatója

Szakszervezeti kongresszusok

Építők

Folytatta munkáját az építő, fa- és építőanyagipari dolgozók szakszervezetének XXXIII. kongresszusa, az előző napon előterjesztett irásos jelentés, szóbeli kiegészítés és határozati javaslat megvitatásával. A felszólalók munkájukról sok olyan értékes kezdeményezésről adott számot amellyel újabb eredmények elérését alapozták meg. Számos javaslat hangzott el.

A kongresszus végül megválasztotta a szakszervezet vezető testületét és tisztségviselőit. A szakszervezet elnöke ismét Reszegi Ferenc, titkárára Gyöngyösi István, titkárai pedig Podina Sebő, Takács László és Wágner Ajosné.

Helyiipar

Szombaton a SZOT központi iskolában megkezdte munkáját a helyiipari és városgazdasági dolgozók szakszervezetének VIII. kongresszusa. A tanácskozáson — melyen 270 ezer szervezett dolgozó képviselőjében 255 választott küldött és mintegy 80 vendég vesz részt — az irásos beszámolóhoz *Jurász Ottó*, a szakszervezet titkára fűzött szóbeli kiegészítést. Kiemelte, hogy a fogvasztói szolgáltatások szervezete az elmúlt évek során az életmód, az élet színvonal változásának hatására átalakult.

Nyomdászok

Az MSZMP budapesti bizottságának oktatási igazgatóságán megkezdte munkáját

a nyomda-, a papíripar és a sajtó dolgozói szakszervezetének 41. kongresszusa. A szakmai tervezet 55 ezer fős tagságát képviselő 196 küldött tanácskozáson Lux János, a szakszervezet főtájkára, a központi vezetőség irásos beszámolójához fűzött szóbeli kiegészítést. Hangsúlyozta: 500 éves technológiát vált fel az a nagyarányú fejlesztés, mely 10 évvel előzőt kezdődött meg először a nyomda-, majd a papíriparban. Az utóbbi öt esztendőben ennek eredményeként országszerte elterjedt az ofszettechnológia, a korszerű szöveg-előállítás, mely a lap- és a könyvkiadás színvonalának emelését szolgálja.

Bőripar

Több mint 50 ezer szervezett dolgozó képviselőjében 158 választott küldött és több mint 50 meghívott vendég vesz részt a bőripari dolgozók XX. kongresszusán, amely szombaton kezdte meg munkáját a SZOT Dózsza György úti székházában. A szakszervezet központi vezetősége legutóbbi kongresszusa óta végzett munkájának eredményeiről, tapasztalatairól előterjesztett irásos jelentéshez Petrák Ferenc főtájkára fűzött szóbeli kiegészítést. Mindegyik kongresszuson megkezdődött a beszámoló fölötti érdemi vita.